

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Донецький національний університет економіки і торгівлі
імені Михайла Туган-Барановського

ЗАТВЕРДЖЕНО

На засіданні кафедри маркетингу та
менеджменту

Протокол №____ від “_____” 201__ р.
Зав. кафедри

_____ С.В. Маловичко

РОБОЧА ПРОГРАМА ДИСЦИПЛІНИ
«СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ»

Галузь знань 07 «Управління та адміністрування»
(шифр і назва)
спеціальність 075 «Маркетинг»
(шифр і назва)
спеціалізація _____
(назва спеціалізації)
навчально-науковий інститут менеджменту
(назва)

2016 – 2017 навчальний рік

Розробники: Іванова Н. С., доцент кафедри економічної кібернетики, к.е.н.,
доцент

© Іванова Н.С., 2016 рік
© Донецький національний університет
економіки і торгівлі імені Михайла
Туган-Барановського, 2016 рік

1. Опис дисципліни

Найменування показників	Характеристика дисципліни	
	денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів - 5	Обов'язкова	
Загальна кількість годин – 150	Семестр	
	1-й	-
	Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 3,8 самостійної роботи студента – 7,7	30 год.	- год.
	Практичні/ семінарські заняття	
	20 год.	- год.
	Лабораторні	
	-	-
	Самостійна робота	
	100 год.	- год.
	Вид контролю: екзамен	

2. Мета та завдання дисципліни

Мета вивчення дисципліни – формування у студентів стратегічного типу мислення, системного уявлення про парадигмальні положення та методичні засади стратегічного управління з урахування їх складності й еkleктичності, а також поглиблення знань та розвиток практичних навичок щодо формування стратегії й управління процесом впровадження стратегічних змін на вітчизняних підприємствах в умовах їх адаптації до реалій постіндустріальної економіки.

Завдання: забезпечення теоретичної підготовки майбутніх фахівців; засвоєння ними методичних засад стратегічного управління; оволодіння базовими стратегічними підходами для виявлення конкурентних переваг підприємства; вивчення методології матричного аналізу стратегічних позицій підприємства; навчання техніці проведення SWOT-аналізу та методиці розроблення стратегічного набору підприємства; оволодіння прийомами управління підприємствами в умовах невизначеності зовнішнього середовища; створення умов для активної діяльності студентів при вивченні дисципліни, зацікавленості студентів у навчальній та науково-дослідній роботі.

3. Структура дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		л	п/с	лаб.	сам. робота		л	п/с	лаб.	сам. робота
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи стратегічного управління										
Тема 1. Стратегічне управління як наукова дисципліна	14	2	1		11					
Тема 2. Закономірності формування, основні поняття та категорії теорії стратегічного управління	14	2	1		11					
Тема 3. Переданалітичний етап в теорії стратегічного управління	14	2	2		10					
Тема 4. Позитивні дослідження стратегій фірми: організаційні та економічні концепції	14	2	2		10					
Тема 5. Ресурсна концепція в теорії стратегічного управління: становлення та перспективи розвитку	14	2	2		10					
Разом за змістовим модулем 1	70	10	8	0	52					
Змістовий модуль 2. Методологічні засади стратегічного управління										
Тема 1. Стратегічні орієнтири підприємства в сучасній економіці	14	4	2		8					
Тема 2. Конкурентні переваги підприємства: джерела та способи реалізації	12	2	2		8					
Тема 3. Управління компетенціями та динамічними здатностями підприємства	14	4	2		8					
Тема 4. Управління бізнес-портфелем підприємства	15	4	2		9					
Тема 5. Організація стратегічного управління на підприємстві	13	4	2		7					
Тема 6. Стратегічний контроль в процесі стратегічних перетворень на підприємстві	12	2	2		8					
Разом за змістовим модулем 2	80	20	12	0	48					
Усього годин	150	30	20	0	100					

4. Теми практичних занять

№ з/п	Вид та тема заняття	Кількість годин
1.	Семінар – розгорнута бесіда Стратегічне управління як наукова дисципліна	1
2.	Семінар – розгорнута бесіда Закономірності формування, основні поняття та категорії теорії стратегічного управління	1
3.	Семінар – дискусія Переданалітичний етап в теорії стратегічного управління	2
4.	Семінар запитань і відповідей Позитивні дослідження стратегій фірми: організаційні та економічні концепції	2
5.	Семінар – дискусія Ресурсна концепція в теорії стратегічного управління: становлення та перспективи розвитку	2
6.	Семінар з виконанням розрахункових задач Стратегічний аналіз зовнішнього середовища підприємства	2
7.	Семінар запитань і відповідей Стратегічний потенціал підприємства та формування його конкурентних переваг	2
8.	Семінар з виконанням розрахункових задач Стратегічне планування в системі стратегічного менеджменту	2
9.	Семінар з виконанням розрахункових задач Портфельні стратегії та управління стратегічною позицією підприємства	2
10.	Семінар – розгорнута бесіда Організація стратегічного управління на підприємстві	2
11.	Семінар з виконанням розрахункових задач Стратегічний контроль в процесі стратегічних перетворень на підприємстві	2

5. Індивідуальні завдання

1. Виконання аналітично-розрахункового завдання за даними бази практики
2. Огляд періодичної і монографічної наукової літератури.
3. Підготовка рефератів, доповідей за обраною темою.
4. Підготовка тез доповідей з метою виступу на університетських, всеукраїнських та міжнародних семінарах та конференціях.

6. Обсяги, зміст та засоби діагностики самостійної роботи

Вид та тема заняття	Кількість годин самостійної роботи	Зміст самостійної роботи	Засоби діагностики
Змістовий модуль 1. Теоретичні основи стратегічного управління			
Семінар – розгорнута бесіда Стратегічне управління як наукова дисципліна	11	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: значущість стратегічного управління в діяльності сучасних підприємств; необхідність	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування,

		формування стратегічного мислення менеджерів; предмет та об'єкт стратегічного управління підприємством. Джерела [1-4, 5, 6]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар – розгорнута бесіда Закономірності формування, основні поняття та категорії теорії стратегічного управління	11	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: ідентифікація факторів, що визначають рівень стратегічності підприємства; відмінності стратегічного і оперативного управління; особливості системи стратегічного управління в інших країнах; досвід і проблеми використання стратегічного управління на підприємствах України. Джерела [1-4, 5, 6]. 2. Самотестування. 3. Підготовка до презентації доповіді.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, заслуховування та обговорювання доповідей
Семінар – дискусія Переданалітичний етап в теорії стратегічного управління	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: передумови розвитку концепції стратегічного менеджменту; концепція стратегічного менеджменту; мета та основні елементи системи стратегічного менеджменту. Джерела [1, 2, 3, 4, 5, 6, 10, 13]. 2. Самотестування. 3. Розв'язати запропоновані керівником курсу ситуаційні завдання.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання ситуаційних завдань та задач
Семінар запитань і відповідей Позитивні дослідження стратегій фірми: організаційні та економічні концепції	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: сутність стратегії і різні підходи до її трактування; фактори що визначають стратегію; основні підходи до визначення поняття «стратегія»; вимоги до формулювання стратегії; критерії успішності стратегії; рівні прийняття стратегічних рішень; класифікація стратегій і характеристика стратегій різних рівнів. Джерела [1-6, 7, 10, 11, 13]. 2. Самотестування. 3. Розв'язати запропоновані керівником курсу ситуаційні завдання.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання ситуаційних завдань та задач
Семінар – дискусія Ресурсна концепція в теорії стратегічного управління: становлення та перспективи розвитку	10	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: девіантний та превентивний характер системи управління; фактори впливу на нестабільність зовнішнього середовища; алгоритм оцінки нестабільності зовнішнього середовища за І. Ансоффом; системи управління підприємствами залежно від рівня нестабільності зовнішнього середовища. Джерела [1-4, 5, 6, 7]. 2. Самотестування. 3. Розв'язати запропоновані керівником курсу ситуаційні завдання.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання ситуаційних завдань та задач
Разом змістовий модуль 1	50		
Змістовий модуль 2. Методологічні засади стратегічного управління			
Семінар з виконанням розрахункових задач Стратегічний аналіз зовнішнього середовища підприємства	8	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: процес стратегічного управління та характеристика його етапів; школи розробки стратегій; підходи до розробки стратегій підприємства в залежності від участі керівника і фахівців; особливості формування стратегії на	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання ситуаційних завдань та задач

		різних стадіях життєвого циклу підприємства; місце і значення стратегічного аналізу в процесі формування стратегій підприємства; характеристика основних факторів зовнішнього середовища підприємства; ризики зовнішнього середовища та методи їх оцінки; модель життєвого розвитку галузі та ключові фактори успіху підприємства; конкурентний аналіз бізнес-середовища; технологія бенчмаркінгу підприємства; п'ять сил конкуренції за М. Портером. Джерела [1-6, 13, 15]. 2. Самотестування. 3. Розв'язати запропоновані керівником курсу ситуаційні завдання.	
Семінар запитань і відповідей Стратегічний потенціал підприємства та формування його конкурентних переваг	8	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: сутність конкурентного потенціалу та його роль в процесі розробки стратегій підприємства; фактори впливу на формування конкурентного потенціалу та його розвиток; методи та показники оцінки стратегічного потенціалу; розриви між стратегічними цілями та потенціалом підприємства; SWOT-аналіз - основа розробки стратегії підприємства; діагностика стратегічного потенціалу підприємства. Джерела [1-6, 12, 13]. 2. Самотестування. 3. Розв'язати запропоновані керівником курсу ситуаційні завдання.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання ситуаційних завдань та задач
Семінар з виконанням розрахункових задач Стратегічне планування в системі стратегічного менеджменту	8	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: сутність компетенцій, як носіїв конкурентних переваг підприємства; механізми формування і розвитку компетенцій підприємства; способи реконфігурації компетенцій підприємства. Джерела [1-6, 15]. 2. Самотестування. 3. Розв'язати запропоновані керівником курсу ситуаційні завдання.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання ситуаційних завдань та задач
Семінар з виконанням розрахункових задач Портфельні стратегії та управління стратегічною позицією підприємства	9	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: процес вибору стратегії підприємства; розробка стратегічних альтернатив на основі матриці Томпсона-Стрикленда; критерії вибору стратегічних альтернатив; фактори стратегічного вибору; формування стратегічного набору підприємства; вимоги до формування стратегічного набору підприємства; стратегічні зони господарювання; портфельний аналіз в процесі стратегічної діагностики; процес стратегічної сегментації бізнес-середовища підприємства; матричні інструменти стратегічного аналізу підприємства; управління бізнес-портфелем. Джерела [1-6, 10, 11, 12, 14, 19]. 2. Самотестування. 3. Розв'язати запропоновані керівником курсу ситуаційні завдання.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання ситуаційних завдань та задач
Семінар – розгорнута бесіда Організація стратегічного	7	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: стратегічна організація як етап стратегічного менеджменту підприємства; основні організаційні інструменти впровадження	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання

управління на підприємстві		стратегії; характеристика організаційних структур управління стратегічного типу; формування організаційних структур управління стратегічного типу; ключові функції фахівців відділу стратегічного розвитку; роль керівництва в процесі реалізації стратегії; вплив корпоративної культури на ефективність процесу реалізації стратегії. Джерела [1- 4, 5, 6]. 2. Самотестування. 3. Розв'язати запропоновані керівником курсу ситуаційні завдання.	ситуаційних завдань та задач
Семінар з виконанням розрахункових задач Стратегічний контроль в процесі стратегічних перетворень на підприємстві	8	1. Опрацювання конспекту лекцій та рекомендованої літератури для обговорення питань: роль і значення контролю в ході реалізації стратегії; зворотний зв'язок в процесі стратегічного управління; підходи до оцінки стратегії; система показників оцінки стратегії; кількісні показники оцінки стратегії; якісні показники оцінки стратегії. Джерела [1-6, 15, 19] 2. Самотестування. 3. Розв'язати запропоновані керівником курсу ситуаційні завдання.	Тестування, фронтальне та індивідуальне опитування, розв'язання ситуаційних завдань та задач
Разом змістовий модуль 2	48		
Разом	100		

7. Матриця зв'язку між дисципліною/ змістовим модулем, результатами навчання та компетентностями

[illegible]

7. Уміння застосовувати організаційні інструменти щодо ефективного впровадження стратегічного підходу до управління діяльністю підприємств										+	
8. Уміння оперувати прийомами управління підприємствами в умовах невизначеності зовнішнього середовища							+				

8. Форми навчання

Лекції, практичні заняття, самостійна робота (підготовка презентацій, рефератів, самостійно опрацювання додаткових питань за наведеним переліком літератури).

9. Методи оцінювання

Поточне оцінювання на практичних заняттях, усні презентації, письмові екзамени в тестовій формі (комп'ютерне тестування).

10. Розподіл балів, які отримують студенти

Відповідно до системи оцінювання знань студентів ДонНУЕТ, рівень сформованості компетентностей студента оцінюються:

- 1) у випадку проведення екзамену: на протязі семестру (50 балів) та при проведенні підсумкового контролю - екзамену (50 балів);
- 2) у випадку заліку: на протязі семестру -100 балів.

Оцінювання протягом семестру (100 балів – залік, 50 балів – екзамен)

№ теми практичного заняття	Вид роботи/бали					
	Тестові завдання	Ситуаційні завдання	Обговорення теоретичних питань теми	Індиві- дуальне завдання	ПМК	Сума балів
Змістовий модуль 1						
Тема 1	2		2			4
Тема 2.	1		2			3
Тема 3.	1	1	1			3
Тема 4.	1	1	1			3
Тема 5.	1	1	1			3
Разом змістовий модуль 1	6	3	7	0	0	16
Змістовий модуль 2.						
Тема 1.	1	2	1			4
Тема 2.	1	2	1			4
Тема 3.	1	2	1			4
Тема 4.	1	2	1			4
Тема 5.	1	2	1			4
Тема 6.	1	2	1	10		14
Разом змістовий модуль 2	6	12	6	10	0	34
Разом						50

Оцінювання студентів при проведенні екзамену з використанням комп'ютерної програми «TestXPro»

Оцінка на підсумковому контролі:

0-50 балів – тестування.

Оцінювання 50 тестових завдань проводиться на основі інформації, яку надає комп'ютер за результатами перевірки відповідей студентів. Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в один бал.

Оцінювання студентів при проведенні екзамену без використання комп'ютерної програми «TestXPro»

Оцінка на підсумковому контролі:

0-50 балів – тестування.

Оцінювання 50 тестових завдань здійснюється за результатами перевірки відповідей студентів. Правильна відповідь на одне тестове завдання оцінюється в один бал.

Загальне оцінювання результатів вивчення дисципліни

Для виставлення підсумкової оцінки визначається сума балів, отриманих за результатами екзамену та за результатами складання змістових модулів. Оцінювання здійснюється за допомогою шкали оцінювання загальних результатів вивчення дисципліни (модулю).

Оцінка		
100-бальна шкала	Шкала ECTS	Національна шкала
90-100	A	5, «відмінно»
80-89	B	4, «добре»
75-79	C	
70-74	D	
60-69	E	3, «задовільно»
59-30	FX	
0-29	F	2, «незадовільно»

11. Методичне забезпечення

1. Електронний конспект лекцій.
2. Методичні вказівки з вивчення дисципліни.
3. Комплекти індивідуальних завдань.
4. Навчальна та наукова література, нормативні документи.

12. Рекомендована література

Базова

1. Дикань В. Л. Стратегічне управління [текст] : навч. посіб./ В. Л. Дикань, В. О. Зубенко, О. В. Маковоз, І. В. Токмакова, О. В. Шраменко – К. : «Центр учбової літератури», 2013. – 272 с.

2. Довгань Л. Є. Стратегічне управління. Навч. посіб. / Л. Є. Довгань, Ю. В. Каракай, Л. П. Артеменко. - 2-ге вид. - К. : Центр учбової літератури, 2011. - 440 с.
3. Кайлюк Є. М. Стратегічний менеджмент [текст] : навч. посіб. / Є. М. Кайлюк, В. М. Андрєєва, В. В. Гриненко; Харк. нац. акад. міськ. госп-ва. - Х.: ХНАМГ, 2010. - 279 с.
4. Корецький М. Х. Стратегічне управління. Навчальний посібник / М. Х. Корецький, А. О. Дегтяр, О. І. Дацій. - К.: Центр учбової літератури, 2007. - 240 с.
5. Порохня В. М. Стратегічне управління: [навч. посіб.] / В. М. Порохня, Т. О. Безземельна, Т. А. Кравченко - К.: Центр учбової літератури, 2012. - 224 с.
6. Шершньова З.Є. Стратегічне управління: підручник / З.Є. Шершньова. - 2-ге вид., переробл. і допов. - К.: КНЕУ, 2004 - 699 с.

Допоміжна

7. Ансофф И. Стратегическое управление [Текст] / И. Ансофф; сокр.пер. с англ. - М. : Экономика, 1989. - 519 с.
8. Господарський кодекс України No436-IV від 16.01.2003 // [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
9. Косянчук Т.Ф. Діагностика конкурентного потенціалу підприємства / Т. Ф. Косянчук // Наукові записки. Серія "Економіка". - 2013. - Випуск 23. - С. 51-54.
10. Осовська Г. В. Стратегічний менеджмент: теорія та практика : навч.посіб. / В. Осовська Г. О. Л. Фіщук, В. І. Жалінська. - Київ : Кондор, 2011. - 196 с.
11. Стратегічне управління корпораціями [Текст] : навч. посіб. / О. М. Скібіцький, В. В. Матвєєв, В. І. Щелкунов, С. М. Подреза. - К. : ЦУЛ, 2016. - 480 с.
12. Стратегічне управління підприємством: бізнес-курс : [навч. посіб.] / О. В. Востряков, О. М. Гребешкова. - К.: КНЕУ, 2012.
13. Тарнавська Н. Стратегічний менеджмент : практикум / Н. Тарнавська, О. Напора. - Тернопіль : Карт-бланш; Київ : Кондор, 2011. - 288 с.
14. Череп А. В. Стратегічне планування і управління : навч. посіб. / А. В. Череп, А. В. Сучков. - Київ : Кондор, 2011. - 334 с.

Інформаційні ресурси

15. Офіційний сайт Національної бібліотеки імені В.І. Вернадського [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://nbuv.gov.ua/>
16. Офіційний сайт Державного комітету статистики України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: www.ukrstat.gov.ua/
17. Офіційний веб-портал Верховної Ради України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws>
18. Офіційний сайт журналу «&СТРАТЕГИИ» [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.strategy.com.ua/>